

Brüssel, 11. juuli 2019

TEADE SIDUSRÜHMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE ELIST NING ELi ÕIGUSNORMID TARIIFIKVOOTIDE VALDKONNAS

Ühendkuningriik esitas 29. märtsil 2017 Euroopa Liidu lepingu („ELi leping“) artikli 50 kohase teate oma kavatsuse kohta liidust välja astuda. Ühendkuningriigi taotluse alusel nõustus Euroopa Ülemkogu (artikkel 50) 11. aprillil 2019¹ veelgi pikendama² ELi lepingu artikli 50 lõikes 3 sätestatud tähtaega kuni 31. oktoobrini 2019.³ See tähendab, et alates 1. novembrist 2019 („väljaastumise kuupäev“) saab Ühendkuningriigist kolmas riik^{4,5}.

Väljaastumiseks valmistumine on lisaks ELile ja liikmesriikide ametiasutustele oluline ka eraõiguslike isikute jaoks.

Pidades silmas ebamäärast olukorda seoses väljaastumislepingu ratifitseerimisega,⁶ tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eelkõige majandustegevuses osalejatele meelde õiguslikke tagajärgi, millega nad peavad arvestama, kui Ühendkuningriigist saab kolmas riik.

¹ Euroopa Ülemkogu otsus (EL) 2019/584 (ELT L 101, 11.4.2019, lk 1).

² Ühendkuningriigi taotluse alusel otsustas Euroopa Ülemkogu anda esimese pikendamise 22. märtsil 2019 (Euroopa Ülemkogu otsus (EL) 2019/476, ELT L 80 1, 22.3.2019, lk 1).

³ Samuti otsustas Euroopa Ülemkogu 11. aprillil 2019 Ühendkuningriigi teise pikendamistaotluse alusel, et otsust pikendada tähtaega kuni 31. oktoobrini 2019 ei kohaldata enam alates 31. maist 2019, kui Ühendkuningriik ei ole läbi viinud Euroopa Parlamendi valimisi ega ratifitseerinud väljaastumislepingut 22. maiks 2019. Kuna Ühendkuningriik ei olnud väljaastumislepingut 22. maiks 2019 ratifitseerinud, korraldas ta 23. mail 2019 Euroopa Parlamendi valimised.

⁴ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

⁵ Kui mõlemad pooled ratifitseerivad väljaastumislepingu enne seda kuupäeva, toimub väljaastumine ratifitseerimismenetluse lõpuleviimisele järgneva kuu esimesel päeval.

⁶ Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping (ELT C 144 I, 25.4.2019, lk 1).

Kui väljaastumislepingus ettenähtud üleminekuperioodiga seoses ei lepita kokku teisiti,⁷ ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes väljaastumise kuupäevast alates enam ELi tariifikvootide haldamise õigusnorme. Sellel on eelkõige alljärgnevad tagajärjed⁸.

Pange tähele! Osana Ühendkuningriigi väljaastumiseks tehtud ettevalmistustest on EL võtnud meetmeid, et tagada ELi WTO loendis sisalduvate tariifikvootide jaotamine – olenemata sellest, kas Ühendkuningriik lahkub EList nõuetekohaselt või mitte – vastavalt üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe (GATT) XXVIII artikli kohasele menetlusele WTO ja ELi õigusaktides⁹.

1. TARIIFIKVOODID

Teatavate põllumajandustoodete, töödeldud põllumajandustoodete, tööstus- ja kalandustoodete suhtes on lubatud kohaldada ELi tariifikvootide alusel alandatud tollimaksumäära, võttes aluseks

- ELi WTO loendi (WTO tariifikvoodid)¹⁰;
- ELi ja kolmandate riikide vahel sõlmitud kahepoolsed lepingud („kahepoolsed tariifikvoodid“)¹¹ või
- autonoomsed tariifikvoodid¹².

⁷ Olgu meenutatud, et selleks, et üleminekuperiood kehtima hakkaks, tuleb väljaastumisleping ELil ja Ühendkuningriigil ratifitseerida.

⁸ Vajaduse korral käsitletakse käesolevas teatises ka ELi imporditud kauba ja ELi vabakaubanduslepingute alusel toimuva ekspordi suhtes tehtavaid **päritolukvootide erandeid**, mida hallatakse põhimõttel „kes ees, see mees“.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. jaanuari 2019. aasta määrus (EL) 2019/216, milles käsitletakse liidu WTO loendis sisalduvate tariifikvootide jaotamist pärast Ühendkuningriigi väljaastumist liidust ja millega muudetakse nõukogu määrust (EÜ) nr 32/2000 (ELT L 38, 8.2.2019, lk 1). Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2019/386, millega kehtestatakse eeskirjad seoses teatavate liidu WTO loendis sisalduvate põllumajandustoodete tariifikvootide jaotamisega pärast Ühendkuningriigi liidust väljaastumist ning seoses kõnealuste tariifikvootide alusel välja antud impordilitsentside ja antud impordiõigustega (ELT L 70, 12.3.2019, lk 4). Komisjoni 24. aprilli 2019. aasta rakendusmäärus (EL) 2019/653, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 847/2006 teatavate kalatoodete või -konservide suhtes kehtestatud liidu tariifikvootide osas (ELT L 110, 25.4.2019, lk 34).

¹⁰ Nõukogu 17. detsembri 1999. aasta määrus (EÜ) nr 32/2000, millega avatakse GATTiga seotud ühenduse tariifikvoodid ja teatavad muud ühenduse tariifikvoodid, sätestatakse nende haldamine, kehtestatakse üksikasjalikud sätted nende kvootide muutmiseks või kohandamiseks (EÜT L 5, 8.1.2000, lk 1).

¹¹ Nt Kanada kohta vt komisjoni 19. septembri 2017. aasta rakendusmäärus (EL) 2017/1586, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1067/2008, millega avatakse kolmandatest riikidest pärit muu kui kõrge kvaliteediga pehme nisu ühenduse tariifikvoodid ja sätestatakse nende haldamine ning kehtestatakse erand nõukogu määrusest (EÜ) nr 1234/2007 (ELT L 241, 20.9.2017, lk 12).

¹² Nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1388/2013, millega avatakse teatavaid põllumajandus- ja tööstustooteid hõlmavad liidu ühepoolsed tariifikvoodid ja sätestatakse nende haldamine (ELT L 354, 28.12.2013, lk 319), ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta määrus (EL) 2018/1977, millega avatakse teatavate kalandustoodete autonoomsed liidu tariifikvoodid (ELT L 317, 14.12.2018, lk 2).

ELi tariifikvoote haldamiseks on kaks erinevat lähenemisviisi: haldamine põhimõttel „kes ees, see mees“ (vt allpool punkt 2) ja haldamine impordilitsentside ja impordiõiguste kaudu (vt allpool punkt 3)¹³. Viimast kasutatakse praegu üksnes teatavate põllumajandustoodete tariifikvootide puhul.

Lisaks sellele haldab EL teatavate kaupade ekspordi puhul kolmandate riikide tariifikvoote mõnel juhul ekspordilitsentsidega (vt allpool punkt 4).

2. ELI TARIIFIKVOOTIDE HALDAMINE PÕHIMÕTTEL „KES EES, SEE MEES“¹⁴

Komisjoni rakendusmääruse (EL) 2015/2447¹⁵ artikli 50 kohaselt kontrollivad tolliasutused, kas deklarandi poolt vabasse ringlusse lubamise tollideklaratsioonis esitatud taotlus tariifikvoodi kasutamiseks on tariifikvooti avava ELi õigusakti kohaselt kehtiv. Kui taotlus aktsepteeritakse, edastavad tolliasutused selle komisjonile, kes määrab koguse kooskõlas sama määruse artikliga 51.

Ettevõtjate taotlused liidu tariifikvootide kasutamiseks, mis esitatakse enne väljaastumise kuupäeva Ühendkuningriigi tolli poolt aktsepteeritud deklaratsioonide alusel, on nõuetekohased, kui nõutavad tõendavad dokumendid esitati Ühendkuningriigi tollile enne seda kuupäeva. Nende deklaratsioonide alusel, mille Ühendkuningriigi toll aktsepteerib pärast väljaastumise kuupäeva, liidu tariifikvoote kasutada ei saa.

3. ELI IMPORDITARIIFIKVOOTIDE HALDAMINE IMPORDILITSENTSIDE JA IMPORDIÕIGUSTE KAUDU¹⁶

Teatavaid ELi põllumajandustoodete tariifikvoote¹⁷ hallatakse liikmesriigi väljastatud litsentsi alusel¹⁸, vastavalt komisjoni õigusaktile.

¹³ Vt ka „Guidance note – Withdrawal of the United Kingdom and customs related matters in case of no deal“ (Suunised – Ühendkuningriigi väljaastumine EList ja tolliküsimused leppeta lahkumise korral) (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_en#tradetaxud).

¹⁴ See punkt on asjakohane ka seoses **päritolukvootide eranditega**, mis on kehtestatud impordi suhtes ELi ja mitme ELi vabakaubanduslepingu alusel toimuva ekspordi puhul ja mida hallatakse põhimõttel „kes ees, see mees“.

¹⁵ Komisjoni 24. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2447, millega nähakse ette Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 952/2013 (millega kehtestatakse liidu tolliseadustik) teatavate sätete üksikasjalikud rakenduseeskirjad (ELT L 343, 29.12.2015, lk 558).

¹⁶ Vt ka https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/eu-agriculture-and-brexit_et.

¹⁷ Nt kahepoolsete tariifikvootide kohta vt komisjoni 18. novembri 2015. aasta rakendusmäärus (EL) 2015/2079, millega avatakse Ukrainast pärit värske ja külmutatud veise- ja vasikaliha jaoks liidu imporditariifikvoot ja sätestatakse selle haldamine (ELT L 302, 19.11.2015, lk 71).

¹⁸ Vt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1308/2013 (millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus) (ELT L 347, 20.12.2013, lk 671) artikli 184 lõige 2 ja komisjoni 18. mai 2016. aasta delegeeritud määruse (EL) 2016/1237 (millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1308/2013 impordi- ja ekspordilitsentside süsteemi kohaldamise eeskirjade osas ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1306/2013 selliste

3.1. Impordilitsentsid

Taotleja peab esitama impordilitsentsi taotluse selle liikmesriigi pädevatele asutustele, kus on tema asukoht ja kus ta on käibemaksukohustuslasena registreeritud¹⁹. Määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 176 lõike 3 kohaselt kehtib ühe liikmesriigi väljaantud litsents kaupade importimisel kõikjal ELi tolliterritooriumi piires.

Litsentsidega hallatavate liidu tariifikvootide puhul kaotavad Ühendkuningriigis litsentse väljastavate asutuste antud Ühendkuningriigi põllumajanduslitsentsidest tulenevad õigused ja kohustused väljaastumise kuupäevast alates EL 27s kehtivuse²⁰. Sellest kuupäevast alates EL 27 tolliasutused neid litsentse enam ei tunnusta. EL 27 litsentse väljastavate asutuste välja antud litsentsid jäävad EL 27s kehtima²¹.

Asjaomased sidusrühmad, eelkõige litsentsi ülevõtjad (vt allpool punkt 3.3) peaksid seda arvesse võtma.

3.2. Tagatised

Delegeeritud määruse (EL) 2016/1237 artikli 4 kohaselt tuleb mõne litsentsi saamiseks esitada litsentsi väljastavale asutusele tagatis. Tagatis vabastatakse importimisel vastavalt delegeeritud määruse (EL) 2016/1237 artiklis 7 sätestatud korrale.

Väljaastumise kuupäevast alates ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam tagatise vabastamist käsitlevaid ELi õigusnorme.

Asjaomased sidusrühmad peaksid seda arvesse võtma, näiteks küsides kinnitust, et Ühendkuningriik makstud tagatise alates väljaastumise kuupäevast vabastab.

3.3. Litsentside üleandmine

Delegeeritud määruse (EL) 2016/1237 artikli 6 kohaselt võib teataval asjaoludel litsentsist tulenevad õigused üle anda teisele õiguste ülevõtjale. Õiguste üleandmist taotleb litsentsiomanik originaallitsentsi väljastanud asutuselt.

litsentside puhul esitatud tagatiste vabastamist ja kaotamist käsitlevate eeskirjade osas) (ELT L 206, 30.7.2016, lk 1) artikkel 2.

¹⁹ Komisjoni 31. augusti 2006 aasta määruse nr 1301/2006, millega kehtestatakse ühised eeskirjad, et hallata põllumajandussaaduste ja -toodete imporditariifikvoote, mille suhtes kohaldatakse impordilitsentside süsteemi, artikkel 5.

²⁰ See kehtib ka juhul, kui enne litsentsi väljaandmist on antud **impordiõigused** (vt määruse (EÜ) nr 1301/2006 artikli 6 lõige 3). Komisjoni 18. detsembri 2012. aasta rakendusmäärus (EL) nr 1223/2012, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad Šveitsist pärineva üle 160 kg kaaluvate elusveiste imporditariifikvoodi rakendamiseks, mis on sätestatud Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelises põllumajandustoodetega kauplemist käsitlevas kokkuleppes (ELT L 349, 19.12.2012, lk 39).

²¹ Üleandmise kohta vt allpool punkt 3.3.

Rakendusmääruse (EL) 2019/386 artikli 2 kohaselt kaotab selle määruse I ja II lisas osutatud tariifikvootide raames antud litsents, mis anti üle Ühendkuningriigis asuvale ettevõtjale, EL 27s kehtivuse väljaastumiskuupäevast alates.

4. EKSPORDILITSENTSID

Selleks et hallata ELi eksportijatele kolmandatesse riikidesse eksportimisel lubatud teatavaid tariifikvootide, on ELi õiguses rahvusvahelistel lepingute alusel ette nähtud ELi litsentside süsteem („eksportilitsents“), mida võivad väljastada riiklikud asutused eksportijatele, kes soovivad kõnealust tariifikvooti kasutada^{22, 23}.

Ühendkuningriigi väljaantud eksportilitsents kaotab kehtivuse alates väljaastumise kuupäevast toimunud või tagatud saadetise ekspordi puhul²⁴.

Lisaks võidakse eksportilitsentsi suhtes kohaldada tagatise nõuet. Sel juhul kohaldatakse käesoleva teatise punkti 3.4, st väljaastumise kuupäevast alates ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes enam tagatise vabastamist käsitlevaid ELi õigusnorme. Asjaomased sidusrühmad peaksid seda litsentsi väljastava liikmesriigi valimisel arvesse võtma.

Komisjoni veebilehtedel, mis käsitlevad tariifikvootide (https://ec.europa.eu/agriculture/tariff-rate-quotas-trqs_en, https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/eu-agriculture-and-brexit_en ja https://ec.europa.eu/taxation_customs/business/calculation-customs-duties/what-is-common-customs-tariff/tariff-quotas_en) on avaldatud üldine teave tariifikvootide käsitlevate ELi õigusaktide kohta. Vajaduse korral lisatakse nendele veebilehtedele täiendavat teavet.

Euroopa Komisjon
Maksunduse ja tolliliidu peadirektoraat
Kaubanduse peadirektoraat
Põllumajanduse ja maaelu arengu peadirektoraat
Merendus- ja kalandusasjade peadirektoraat

²² Nt komisjoni 27. novembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1187/2009, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1234/2007 rakendamise üksikasjalikud erieeskirjad piima ja piimatoodete eksportilitsentside ja -toetuste kohta (ELT L 318, 4.12.2009, lk 1). Komisjoni 26. oktoobri 1998. aasta määrus (EÜ) nr 2307/98 Šveitsis impordi erirežiimi nõuetele vastava CN-koodi 2309 10 90 alla kuuluva koera- ja kassitoidu eksportilitsentside väljaandmise kohta (ELT L 288, 27.10.1998, lk 8).

²³ Piima ja piimatoodete eksportilitsentse ei või üle anda, vt määruse (EÜ) nr 1187/2009 artikli 32 lõige 5.

²⁴ Vt Ühendkuningriigis väljastatud päritolusertifikaatide kohta „Guidance note – Withdrawal of the United Kingdom and customs related matters in case of no deal“ punkt 5.2.b (Suunised – Ühendkuningriigi väljaastumine EList ja tolliküsimused leppeta lahkumise korral) (https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notices_en#tradetaxud).